

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 1 Heeft het vrijwilligerswerk toekomst?

1 maximumscore 2

een juist antwoord bevat:

- maatschappelijk belang van vrijwilligerswerk beargumenteerd met behulp van kernconcept sociale cohesie 1
- maatschappelijk belang van vrijwilligerswerk beargumenteerd met behulp van kernconcept sociale ongelijkheid 1

voorbeeld van een juist antwoord:

- sociale cohesie
Vrijwilligerswerk biedt mensen de mogelijkheid zich **actief in te zetten** en zo uiting te geven aan **hun solidariteit en betrokkenheid bij andere mensen** of de samenleving als geheel. Vrijwilligerswerk vergroot dus de sociale cohesie in een samenleving 1
- sociale ongelijkheid
Veel vrijwilligers werken voor organisaties die in Nederland of in de wereld armoede bestrijden of voor organisaties die **de levenssituatie van mensen uit lagere sociale klassen willen verbeteren** (bijvoorbeeld de Voedselbank). Voor de maatschappij is het belangrijk dat mensen zich inzetten voor **anderen die minder kansen of mogelijkheden hebben**. Vrijwilligerswerk kan daardoor bijdragen aan het verkleinen van sociale ongelijkheid 1

2 maximumscore 1

een juist antwoord bevat:

twee aspecten van het 'freeriders'-probleem die zich voordoen bij vrijwilligerswerk zoals in speeltuinen en buurthuizen

voorbeeld van een juist antwoord:

- Bij het realiseren van een collectief goed als een speeltuin of buurthuis is het voor een individu voordeliger om **niet** mee te werken,
- want het individu profiteert toch van de inspanning van anderen. / Ook personen die geen bijdrage leveren, maken gebruik van de gemeenschapsvoorziening.

Opmerking

Het scorepunt alleen toekennen als beide aspecten genoemd zijn.

Vraag	Antwoord	Scores
3	<p>maximumscore 1 voorbeeld van een juist antwoord: Om het ‘freeriders’-probleem op te lossen is vaak een overheid nodig, omdat deze iedere burger kan dwingen (het gezag / (gelegitimeerde) macht heeft) een bijdrage te leveren aan het realiseren van collectieve goederen, bijvoorbeeld door belastingen te innen of burgers mee te laten betalen aan gemeenschapsvoorzieningen.</p>	
4	<p>maximumscore 2 een juist antwoord bevat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • juiste hypothese die uit de tekst is af te leiden en die als een hypothese/verwachting (en niet als een vraag) is geformuleerd 1 • onafhankelijke variabele en afhankelijke variabele uit de formulering moet blijken dat het variabelen zijn en geen constanten; en dat de afhankelijke variabele datgene moet zijn dat wordt verklaard en de onafhankelijke variabele datgene dat de verklaring biedt 1 <p>voorbeeld van een juist antwoord:</p> <ul style="list-style-type: none"> • hypothese Volwassenen die op protestantse scholen hebben gezeten, verrichten vaker vrijwilligerswerk dan volwassenen die op niet-protestantse scholen hebben gezeten 1 • Onafhankelijke variabele: wel of niet op protestantse scholen hebben gezeten. Afhankelijke variabele: al dan niet vrijwilligerswerk doen / de mate van vrijwilligerswerk 1 <p><i>Opmerking</i> Het tweede scorepunt alleen toekennen als beide variabelen juist zijn.</p>	

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

5 maximumscore 4

een juist antwoord bevat:

- het aangeven van een juist verband tussen kenmerken van het kernconcept cultuur en gegevens uit tekst 2 2
- het aangeven van een juist verband tussen kenmerken van het kernconcept socialisatie en gegevens uit tekst 2 2

voorbeeld van een juist antwoord:

- cultuur
Een school die vrijwilligerswerk wil stimuleren zou een school**cultuur** moeten creëren met **gemeenschappelijke opvattingen/idealën, waarden en normen** zoals het benoemen van gemeenschappelijke **waarden** en gedeelde idealen (r. 54-58) of waarin de **norm** is dat leerlingen vrijwilligerswerk verrichten (r. 45-46).
(Cultuur is het geheel van voorstellingen, uitdrukkingsvormen, opvattingen, waarden en normen die mensen als lid van een groep of samenleving hebben verworven.) 2
- socialisatie
Scholen stimuleren vrijwilligerswerk indien docenten leerlingen **opvoeden in de gedeelde opvattingen, normen en waarden van de schoolcultuur** zoals reflecteren op wat leerlingen wel of niet kunnen doen voor de gemeenschap (r. 49-51) of het bijbrengen van maatschappelijk engagement (r. 63-64).
(Via socialisatie maken individuen zich de cultuur eigen van een groep of samenleving.) 2

Opmerkingen

Wanneer alleen kenmerken van het kernconcept cultuur worden genoemd dan 1 scorepunt toekennen.

Wanneer alleen kenmerken van het kernconcept socialisatie worden genoemd dan 1 scorepunt toekennen.

Vraag	Antwoord	Scores
6	<p>maximumscore 1 Vrijwilligerswerk wordt gemiddeld meer door autochtonen gedaan (35%) dan door niet-westerse allochtonen (22%).</p>	
7	<p>maximumscore 2 een juist antwoord bevat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • het noemen van een reden waarom er geen causaal verband is: afkomst hoeft geen oorzaak te zijn • het aangeven dat er andere verklarende factoren voor vrijwilligerswerk kunnen zijn <p>voorbeeld van een juist antwoord:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er is geen causaal verband want het autochtoon of allochtoon zijn hoeft niet de oorzaak te zijn voor het doen van vrijwilligerswerk • Er zijn andere factoren die kunnen verklaren waarom bijvoorbeeld niet-westerse allochtonen gemiddeld veel minder vrijwilligerswerk (22%) doen dan autochtonen (35%) (zoals opleiding) 	<p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p>
8	<p>maximumscore 3 een juist antwoord bevat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • juiste interpretatie van tabel 2 • juiste interpretatie van tabel 3 • juiste conclusie <p>voorbeeld van een juist antwoord:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tabel 2: Er zijn procentueel méér kerkgangers die vrijwilligerswerk verrichten (zowel regelmatig als enig) dan mensen die niet naar de kerk gaan (buitenkerkelijk) • Tabel 3: In de toekomst neemt het percentage van de bevolking dat tot een kerkelijke gezindte behoort af: bijvoorbeeld rooms-katholiek van 17% in 2000 tot 11% in 2015 (geschat). / Het percentage van de bevolking dat protestants is, neemt af van 12% tot 6% in 2015 (geschat) • Omdat leden van de kerken meer vrijwilligerswerk doen dan niet-kerkleden en het aantal kerkleden in de toekomst zal afnemen, zal het aantal vrijwilligers in de toekomst ook afnemen 	<p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p>

Vraag	Antwoord	Scores
9	<p>maximumscore 4</p> <p>een juist antwoord bevat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • een juiste omschrijving van rationalisering • het aangeven van een juist gevolg van rationalisering • een juiste omschrijving van individualisering • het aangeven van een juist gevolg van individualisering 	
	<p>voorbeeld van een juist antwoord:</p> <p>rationalisering</p> <ul style="list-style-type: none"> • In de moderne samenleving is het wetenschappelijke wereldbeeld dominant geworden • gevolg: Er is daardoor minder ruimte voor religie om overkoepelende waarheden over te dragen. De dominante rol die de religie vroeger speelde, is daardoor sterk teruggedrongen, wat ook gevolgen heeft gehad voor het lidmaatschap van de traditionele kerken. Dit aantal is sterk afgenomen 	<p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p>
	<p>individualisering</p> <ul style="list-style-type: none"> • In de moderne samenleving is het individu steeds vrijer geworden om zijn leven naar eigen inzicht vorm te geven • gevolg: Dit betekent dat een individu niet automatisch lid is van een bepaalde kerk, niet vanzelfsprekend het geloof overneemt van zijn/haar ouders, maar zelf kiest wat hij/zij gelooft en/of lid wil zijn van een kerk. Het gevolg is een daling van het aantal lidmaatschappen / kerkgangers van traditionele kerken 	<p>1</p> <p>1</p> <p>1</p>